

Raimo Johansson

Antti Korhonen

Petri Siironen

Kari Tyystälä

Marja-Liisa Vihavainen

Asia: **SUOMENPYSTYKORVIEN HAUKKUOTTELUVALINNOISSA HAVAITUT EPÄKOHDAT**

Pyydämme Suomen Pystykorvajärjestön pystykorvajaostoa ottamaan kantaa asiaan ja toimimaan havaittujen epäkohtien korjaamiseksi.

TAUSTAA

Suomenpystykorville on järjestetty Haukku-ottelu 1950 -luvulta lähtien.

Tänä päivänä Haukku-ottelua määrittelee Kennelliiton ohje; VALTAKUNNALLISEN KILPA-OTTELUN, HAUKKU-OTTELUN JA HIRVENHAUKUT-OTTELUN JÄRJESTÄMISOHJE. Tämän ohje on hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 9.5.2002, jonka jälkeen ohjetta on päivitetty tarvittaessa. Esimerkiksi ohjetta on päivitetty Haukku-ottelun palkintotuomarien osalta joitakin vuosia sitten. Järjestämisohje on laadittu valtakunnallisia mestaruuskilpailuja varten kotimaisille roduille; Kilpa-ottelu suomenajokoirille, Haukku-ottelu suomenpystykorville ja Hirvenhaukut-ottelu karjalankarhukoirille.

Järjestämisohje määrittelee kiertojärjestyksen Haukku-ottelun järjestämisestä, ajankohdan, palkintotuomarin pätevyyden ym. asioita järjestämiseen liittyen. Kohdassa 5 sanotaan haukkuotteluun osallistuvien koirien määrä.

” Otteluihin saa osallistua kolme (3) koiraa kultakin lohkolta sekä edellisen vuoden voittaja eli yhteensä kolmesta (13) koiraa.”

Samoin lohkon valintakoetta määrittää ohje; VALTAKUNNALLISEN HAUKKU-OTTELUN VALINTAKOKEIDEN JÄRJESTÄMISOHJE, jossa määritellään kokeen järjestäminen ja koirien valinta Haukku-otteluun.

Ohjeen kohdassa 2.2 sanotaan seuraavaa:

”Haukku-otteluun valitaan kultakin lohkolta kolme (3) koiraa ja tarpeellinen määrä varakoiria.

Nykyiset valintasäännöt ovat viime vuosituhalta. Koirat on valittu näiden ohjeiden mukaisesti Haukku-otteluun koko ajan ja valitut koiramäärät kennelpiireittäin ja lohkoittain ovat pysyneet samoina. Viime vuosikymmeninä pystykorvien lukumäärä, linnunmetsästysharrastus ja harrastusmahdollisuudet ovat oleellisesti muuttuneet. Painopiste on siirtynyt Idän ja etenkin Pohjan lohkon alueelle.

TODETUT EPÄKOHDAT

1. Ongelma lohkojen sisällä eri kennelpiirien välillä

- Koiramäärät eri kennelpiirien alueilla saman lohkon sisällä vaihtelevat suuresti (Liite 1. **Kaavio 1.** Sivu 3.)
- Eri kennelpiirien karsintakokeisiin osallistuvien koirien määrä vaihtelee suuresti saman lohkon alueella. (Liite 1. sivut 6, 7, 8 ja 9).
- Kaikista kennelpiireistä valitaan kuitenkin sama määrä koiria (3 kpl) lohkojen valintakokeisiin.
- → Esim. ääripäistä: v. 2022 Pohjan lohkon alueella Keski-Pohjanmaan kennelpiirin valintakokeessa 6 koiraa versus Lapin kennelpiirin valintakokeessa 18 koiraa tai Idän lohkon alueella Suur-Savon kennelpiirin valintakokeessa 6 koiraa versus Keski-Suomen kp:n valintakokeessa 13 koiraa (Liite 1. s. 7).

2. Ongelma eri lohkojen välillä

- Koiramäärät lohkoittain vaihtelevat suuresti (Liite 1. **Kaavio 2.** Sivu 3.).
- Kennelpiirien karsintakokeisiin osallistuneiden koirien yhteenlaskettu lukumäärä vaihtelee suuresti lohkoittain (Liite 1. Sivut 6,7,8, 9. **Kaavio 6.** Sivu 10).
- → Esim. v. 2022 Lännen lohkon kaikkien kennelpiirien karsintakokeisiin osallistuneiden koirien yhteenlaskettu lukumäärä oli 65 koiraa, kun taas Pohjan lohkon alueella vastaava luku oli 159 (2,5 kertaa suurempi). Kuitenkin molemmista lohkoista valitaan Haukkuotteluun saman verran (3 kpl) koiria.
- → Etelän ja Lännen lohkoilla ei saada kennelpiirien karsintakokeissa käyneitä edustuskelpoisia koiria tarpeeksi (13 -14 kpl) lohkon karsintakokeeseen, vaan joudutaan käyttämään ns. kutsuttuja koiria ja täydennyskoiria. Näilläkin toimenpiteillä ei Etelän lohkon valintakokeeseen oltu v.- 2022 saatu täyttä määrää edustuskelpoisia koiria (8/14).

Tarkemmat taulukot ja yhteenvedot liitteessä 1. Sivu 11 ja 12.

Näiden tosiasioiden seurauksena tietyistä kennelpiireistä pääsee lohkojen valintakokeisiin koirat huomattavasti helpommalla kuin toisista. Samoin Etelän ja Lännen lohkoilta pääsevät koirat Haukkuotteluun paljon helpommalla kuin Idän ja Pohjan lohkoilta, koska samat koiramäärät (3 kpl) valitaan eri suuruisista alkujoukoista.

Linnunhaukkukoetoinnin harrastajat Idän ja Pohjan lohkon alueella kokevat olevansa epätasa-arvoisessa asemassa ja vaativat siksi asiaan oikeudenmukaista ja tasapuolista muutosta.

YRITYKSET EPÄKOHTIEN KORJAAMISEKSI

- Jaosto perusti toimikunnan v. 2019 selvittämään asiaa. Toimikunnassa oli jäsenen joka lohkolta. Tästä toimikunnan raportista ilmeni samat epäkohdat, mutta raporttia ei otettu jatkokäsittelyyn SPJ:ssä.
- Jäsenaloite vuosikokoukselle v. 2023. Aloitteessa oli esitys, että koirat valitaan Haukuotteluun siten, että Pohjan ja Idän lohkoilta tulee molemmilta 4 koiraa ja Lännen ja Etelän lohkoilta 2 molemmilta. Myöskään tätä ei otettu käsittelyyn jäsenäänestyksen perusteella.

Nämä yritykset tilanteen korjaamiseksi eivät ole tuottaneet tulosta. Syynä Etelän ja Lännen lohkojen vastustus. Vaikka tosiasiat tunnustetaan, saavutetuista eduista ei haluta luopua.

SPJ:n tasolla tähän on ollut tähän asti vaikea tai suorastaan mahdoton saada ratkaisua, koska kaikissa toimielimissä on jäsenet lohkoittain ja siksi voima ja vastavoima ovat aina tasoissa. Lisäksi vasta-argumenttina on käytetty sitä, että ohjeet, joissa koiramäärät määritellään, ovat Kennelliiton ohjeita ja siksi niihin ei järjestön taholta ole voitu puuttua.

TARKEMMAT PERUSTELUT MUUTOSTARPEELLE

1. Suomenpystykorvien lukumäärä ja jakautuminen lohkoittain (% pystykorvien kokonaismäärästä)

Suomenpystykorvia on v. 2022 Suomessa Kennelliiton aineiston perusteella 5156 kpl.

V. 2018 pystykorvia oli saman aineiston mukaan 5510 kpl. Eli vähennystä on tapahtunut 364 kpl 6,4 %.

Alla olevassa taulukossa esitetään **prosentteina pystykorvien määrän jakautuminen ja muutos lohkoittain vuosina 2018 ja 2022.**

	v. 2018	v. 2022	Muutos
Pohjan lohko	37 %	41 %	+ 4 %
Idän lohko	34 %	33 %	- 1 %
Lännen lohko	15 %	13 %	- 2 %
Etelän lohko	14 %	13 %	- 1 %

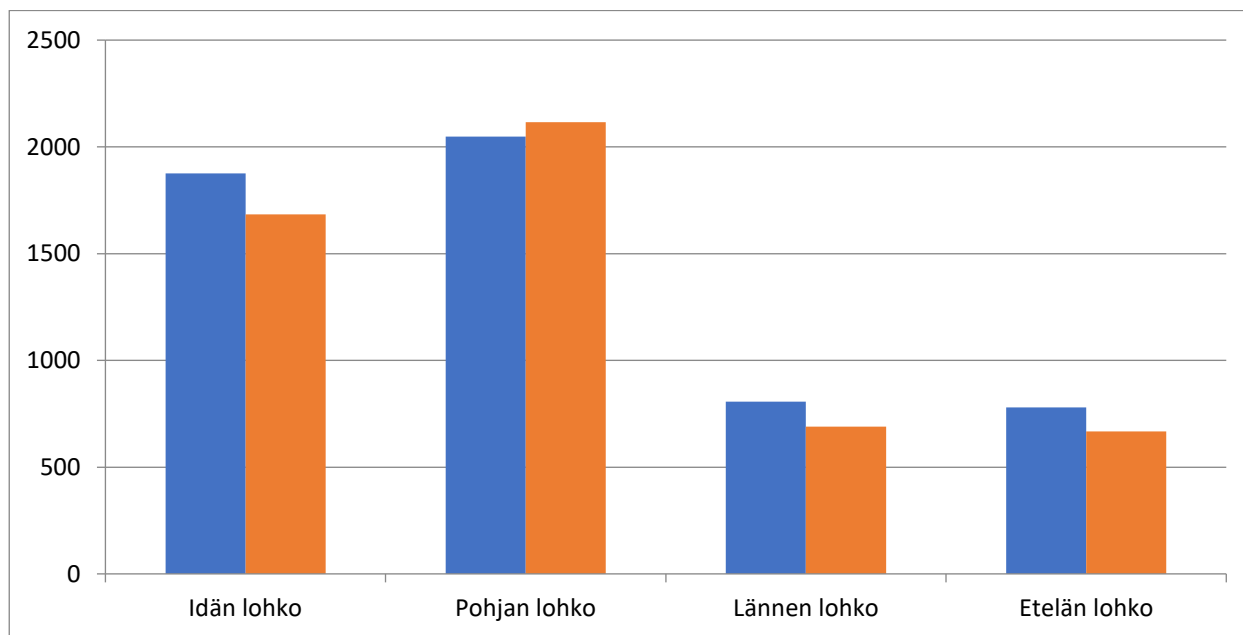
Taulukosta nähdään, mille alueille Suomessa pystykorvaharrastus painottuu.

Eli Pohjan lohkolta on tällä hetkellä ylivoimaisesti eniten pystykorvia (41 %). Idän lohkolta on jonkun verran vähemmän (33 %). Lännen ja Etelän lohkoilla on vähiten,

molemmilla 13 %. Etelän ja Lännen lohkon koirien yhteenlaskettukin osuus (26 %) Suomen pystykorvamäärästä on selvästi alle Idän lohkon pystykorvamäärän.

Taulukosta nähdään myös muutos, miten pystykorvien määrä on muuttunut lohkoittain. Ainoastaan Pohjan lohossa pystykorvien määrä on noussut vuodesta 2018 vuoteen 2022.

Kaavio 1: Suomenpystykorvat lohkoittain 2018 (sininen) ja 2022 (punainen)

2. Koiramäärät (kpl) ja muutos (%) lohkojen sisällä vuodesta 2018 → 2022

	Koiria (kpl) v. 2018	Koiria v. 2022	Muutos (%)
Pohjan lohko	2048	2116	+ 3 %
Idän lohko	1875	1684	- 10 %
Lännen lohko	807	689	- 15 %
Etelän lohko	780	667	- 15 %

Tästä taulukosta nähdään muutos, mikä on tapahtunut lohkojen sisällä pystykorvien määrässä viimeisten neljän vuoden aikana. Ainoastaan Pohjan lohkon alueella on pystykorvien määrä noussut ja muissa lohkoissa reippaasti vähentynyt – eniten Etelässä ja Lännessä.

3. Kaikki koekäynnit kennelpiireissä ja lohkoissa vuonna 2022 (Omistajan kotipaikan perusteella)

Tarkemmat tiedot ja kokeiden lukumäärät selviävät liitteestä 1, sivut 4 ja 5.

Vaikka koekäyntien lukumäärä vaihtelee lohkoittain paljon (P 40 %, I 34 %, L 15 %, E 12 %), niin suhteutettuna lohkon koiramäärään koekäyntiaktiivisuus on suurin piirtein samaa luokkaa kaikkien lohkojen alueella (P 15,4 %, I 16,6 %, L 17,6 %, E 14,4 %)

Tarkastelusta nähdään, että koekäyntien lukumäärät vastaavat lohkojen koiramäärien suhteita (P 41 %, I 33 %, L 13 % ja E 13 %).

- Pystykorvaharrastajat ovat yhtä aktiivisia joka puolella Suomea – erot johtuvat ainoastaan erilaisista koira- ja harrastajamääristä eri lohkojen alueilla.

4. Koiramäärät kennelpiirien karsintakokeissa ja Haukkuotteluun päässeet koirat

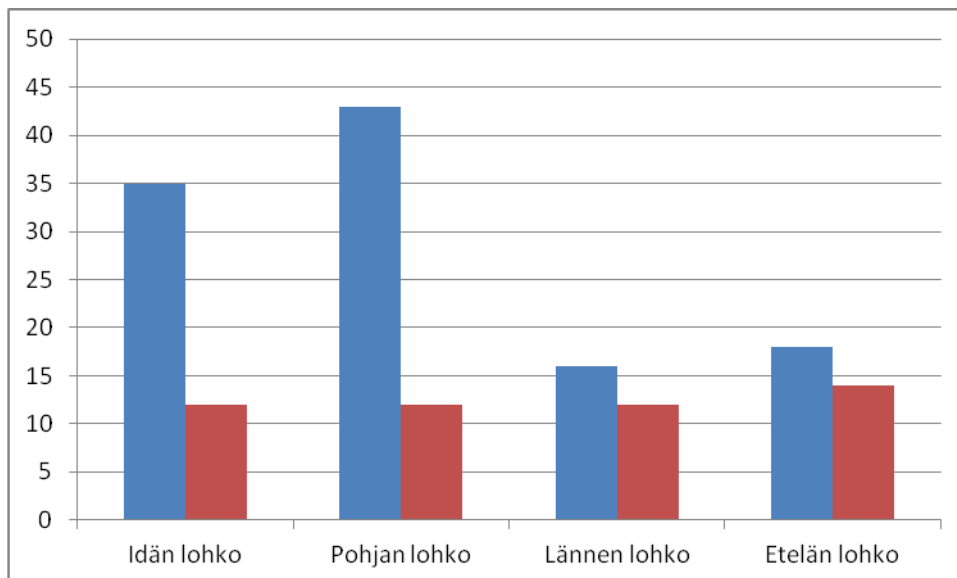
	Koiria (keskimäärin kpl ja %) karsintakokeissa lohkoittain		Haukkuotteluun päässeiden koirien osuus (% lohkon karsintakokeisiin osallistuneista koirista)			
	2015-2018	2019-2022	2015-2018	2019-2022		
	kpl	(%)	kpl	(%)		
Pohjan lohko	40,5	(34%)	39,75	(37,5 %)	7,4	7,5
Idän lohko	38,0	(32 %)	33,5	(31,6 %)	7,9	8,9
Lännen lohko	19,5	(16 %)	16,25	(15,3 %)	15,4	18,5
Etelän lohko	21,3	(18 %)	16,5	(15,6 %)	14,1	18,2
Yht.	119,3		106			

Suluissa oleva prosenttiluku on kunkin lohkon karsintakokeissa käyneiden koirien prosenttiosuus kaikista koko maan karsintakokeissa käyneiden koirien lukumäärästä.

Oikean puoleisessa osassa taulukkoa oleva prosenttiluku kertoo Haukkuotteluun päässeiden koirien (3 kpl) osuuden ko. lohkon sisällä karsintakokeisiin osallistuneiden koirien määrästä.

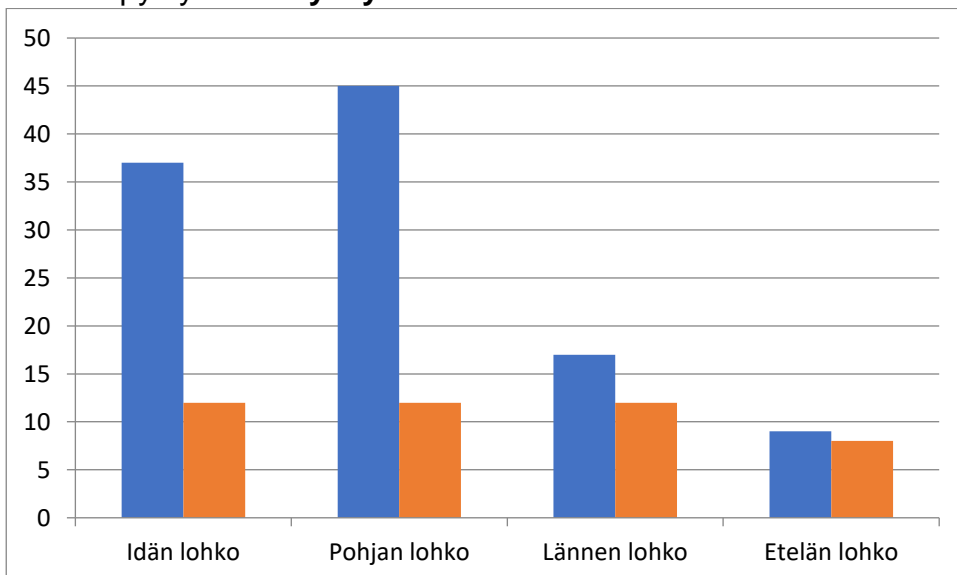
Alla kaavioina vuosien 2018 ja 2022 tilanteet lohkoittain kennelpiirien valintakokeisiin osallistuneiden koirien ja lohkon valintakokeeseen päässeiden koirien suhteista.

Kaaviot 6: Kennelpiirien karsintakokeisiin ja lohkojen valintakokeisiin osallistuneet suomenpystykorvat **syksyllä 2018**

Sinisellä kennelpiirin karsintakoe, punaisella lohkon valintakoe

Kennelpiirien karsintakokeisiin ja lohkojen valintakokeisiin osallistuneet suomenpystykorvat **syksyllä 2022**

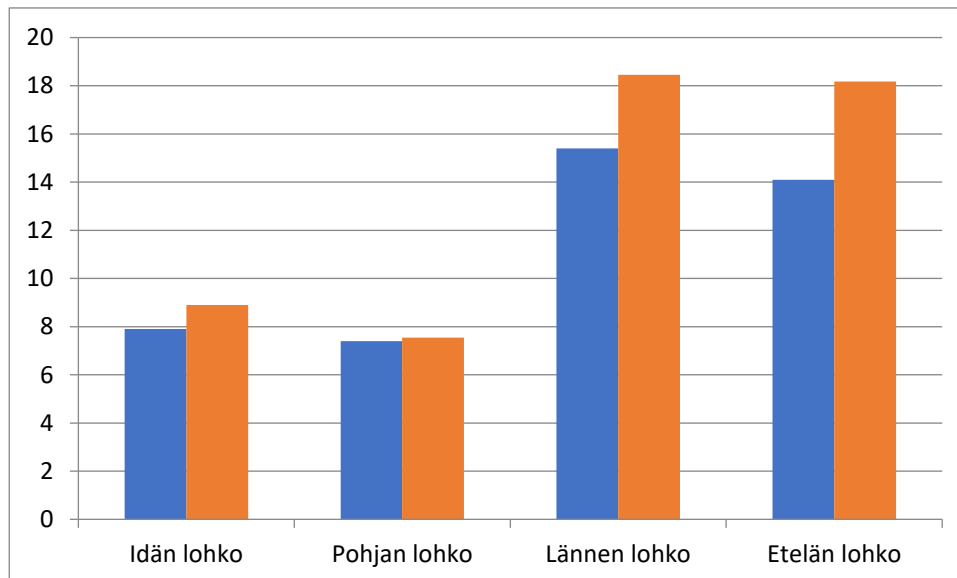
Tässä tarkastelussa on vertailtu lohkoittain kennelpiirien karsintakokeissa käyneiden koirien suhdetta kaikkiin karsintakokeissa käyneisiin koiriin. Taulukosta nähdään selvästi, että Pohjan lohkon alueella karsintakokeisiin osallistuneiden koirien suhteellinen määrä kaikista karsintakokeisiin osallistuneista koirista on lisääntynyt (34 % → 37,5 %). Idän loholla se on pysynyt ennallaan. Kun taas Lännen ja Etelän

lohkoilla osallistuvien koirien lukumäärä ja osuus on laskenut, ollen nyt yhteensä 30,9 % eli hieman alempi kuin Idän lohkoilla yksinään (31,6 %).

Haukkuotteluun pääsee kustakin lohkoista kolme koira. Taulukon toisesta osasta nähdään, mikä on Haukkuotteluun päässeiden koirien (3 kpl) osuus kunkin lohkon karsintakokeisiin osallistuneiden koirien määrästä. Vertailussa nähdään muutos tarkastelujaksojen (2015-2018 ja 2019-2022) aikana.

Voidaan todeta, että vuosina 2015-2018 pääsi koiria Haukkuotteluun Pohjan ja Idän lohkoilta yhteensä saman verran (15,3 %) kuin Lännen tai Etelän lohkoilta kummaltakin erikseen (15,4 ja 14,1 %), kun koiramäärät on suhteutettu Haukkuotteluun pyrkivien koirien määriin. Tarkastelujaksolla 2019-2022 suhde on pahentunut ja vääristynyt entisestään.

Kaavio 7: Kennelpiirien karsintakokeista haukkuotteluun pääsevien koirien suhteellinen osuus (%) 2015-18 (sininen) ja 2019-2022 (punainen).

Karkeasti arvioiden Haukkuotteluun pääsee **Etelän ja Lännen lohkoilta joka viides** kennelpiirien karsintakokeissa ollut koira ja kun taas **Pohjan ja Idän lohkoilta pääsee vain joka kymmenes koira.**

LOPPUPÄÄTELMÄ

Esityksen tarkemmissa perusteluissa on tarkasteltu suomenpystykorvien lukumääriä ja niiden muutoksia lohkoittain (kohdat 1. ja 2.). Tarkastelussa havaitaan, että suomenpystykorvien lukumäärä on vähentynyt kaikilla muilla paitsi Pohjan lohkon alueella, eniten Etelän ja Lännen

lohkoilla. Koiramäärien suhdeluvut prosentteina lohkoittain ovat v. 2022

P 41% I 33% E 13% L 13 %

->Koiramäärät vaihtelevat lohkoittain paljon.

Laskettaessa koekäyntien suhdetta lohkojen koiramääriin (kohta 3.) havaitaan, että se on suurin piirtein samaa luokkaa joka lohkoissa (14,4 – 17,6 %). Eli koekäyntiaktiivisuus ei juuri vaihtele lohkojen alueilla.

Tarkasteltaessa koirien osallistumista karsintakokeisiin eri lohkojen alueella (kohta 4.) havaitaan, että myös karsintakokeisiin osallistuvien koirien lukumäärä on samaa luokkaa lohkoittain suhteessa lohkojen koiramääriin (1,9 – 2,4 %).

-> Koeaktiivisuus on suurin piirtein samaa luokkaa koko maassa. Eli harrastaja ovat keskimäärin yhtä aktiivisia eri puolilla maata.

-> Ongelma on täysin siinä, että Haukkuotteluun valitaan joka lohkolta tasamäärä (3kpl) koiria, vaikka koiramäärät lohkoittain vaihtelevat paljon. Kun verrataan haukkuotteluun päässeiden koirien lukumäärää (3 kpl) lohkon koiramäärään nähden, että Haukkuotteluun pääsee koiria eri lohkojen alueilta seuraavasti: P 0,14 % I 0,18 % L 0,44 % E 0,45 %

-> Etelän ja Lännen lohkoilta on enemmän kuin kaksi kertaa paremmat mahdollisuudet päästä Haukkuotteluun kuin Idän tai Pohjan lohkoilta. Tätä havaintoa tukee myös kohdan 4. laskelmat.

Meidän on hyväksyttävä se tosiasia, että Etelän ja Lännen lohkoilla on yhteensä saman verran koiria kuin Pohjan ja Idän lohkoilla kummallakin erikseen.

Lisäksi nähdään, että suuntaus koiramäärissä on aleneva koko eteläisen Suomen alueella, etenkin Etelän ja Lännen lohkoilla.

Tarkasteltiinpa näitä asioita millä parametreillä hyvänsä, lopputulos on täysin verrannollinen koiramääriin eri lohkoissa. Ja tehtiinpä näistä parametreistä millaista grafiikka hyvänsä, kaikista voidaan nähdä sama lopputulos. Paitsi grafiikka, jossa tarkastellaan Haukkuotteluun päässeiden koirien osuutta, joka on kääntäen verrannollinen niin kennelpiirien karsintakokeisiin osallistuneiden koirien määriin kuin koirien lukumääriin eri lohkoissa.

->Joten jatkossa valintoja pitää painottaa suomenpystykoiramäärien suhteessa!

On huomattava, että tässä esityksessä tarkastellaan **ainoastaan koirien lukumääriä** – ei oteta millään lailla kantaa koirien paremmuuteen tai pärjäämiseen Haukkuottelussa.

MUUTOSESITYKSET

- 1. Lohkojen sisällä** eri kennelpiireistä valittavien koirien lukumäärä määräytyy sen mukaan, kuinka paljon sen kennelpiirin karsintakokeessa on ollut koiria suhteessa koko lohkon kaikkien kennelpiirien karsintakokeisiin osallistuneiden koirien määrään

- kaikille koirille samanlaiset tulosvaatimukset valintakokeeseen osallistumiselle
- kaikki halukkaat vaatimukset täyttävät koirat otettava mukaan karsintakokeisiin

➔ **tasapuolisuus lohkoihin**

2. Koirat valitaan lohkoista Haukkuotteluun:

- A.** suhteutettuna suomenpystykorvien lukumääriin eri lohkoissa (kuten **demokraattisessa yhteiskunnassa** valtakunnallisten vaalien kansanedustajien paikat jaetaan asukasluvun mukaan eri vaalipiirien kesken). Koiramäärät saadaan Kennelliiton tietokannoista riittävällä tarkkuudella valtakunnallisella tasolla. Tarkkuus on riittävä ja sama joka puolella Suomea.

➔ **TÄMÄ ON HELPPO, TASAPUOLINEN JA OIKEUDENMUKAINEN JAKOPERUSTE!**

- helppo laskea matematiikan pelisääntöjen mukaan
 - tällä vältetään kaikki kikkailu koirien tuloksilla eri valintavaiheissa ja eri lohkoissa
 - ehdottoman tasapuolinen ja oikeudenmukainen kaikille
 - ymmärrettävä ja perustuslaillisesti hyväksyttävä
 - lohkoperinne säilyy, vaikka valintaperusteet muuttuvat noudattamaan demokratian pelisääntöjä
 - tämä elää vuosittain koiramäärien suhteessa
 - Haukkuottelun järjestämisvuorot jaetaan osallistuvien koiramäärien suhteessa, mikä helpottaa tasapuolisempien ja turvallisempien maastojen löytymistä Haukkuotteluun etenkin eteläisemmässä Suomessa
- B.** kyseisen lohkon kaikkien kennelpiirien yhteenlaskettujen osallistujien osuus koko maan kaikkien kennelpiirien karsintakokeisiin osallistuneiden koirien määrästä.
- laskeminen monimutkaisempaa, virhemahdollisuudet kasvavat
 - sama lopputulos kuin edellisessä
 - vaatii ehdottomasti kaikille koirille kaikissa kennelpiireissä samat kriteerit ja kaikkien kriteerit täyttävien halukkaiden koirien on päästävä karsintakokeisiin

Odotamme järjestöltä epäkohdan korjaamista, jolloin järjestön jäsenet kokevat saavansa tasapuolista ja oikeudenmukaista kohtelua.

Liite 1. SUOMENPYSTYKORVIEN LUKUMÄÄRÄN JA HAUKKUOTTELUUN PYRKIVIEN KOIRIEN MÄÄRÄN KEHITYS VUOTEEN 2022 SAAKKA (Pekka Tiainen)